

KOUVOLA

Kouvolan kotoutumisohjelma

Voimassa 1.1.2025 alkaen

Kaupunginhallitus 9.12.2024 (tiedoksi)

Sisällysluettelo

1	Kotoutumisohjelma	1
1.1	Lainsäädäntötausta	1
1.2	Hallituksen esitys kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta	1
2	Kotoutumisohjelman laatiminen Kouvolassa	1
2.1	Kotoutumisohjelman strategiatausta	1
2.2	Kouvolan kaupungin tavoitteet kotoutumisohjelmalle	2
2.3	Kotoutumisohjelman laadinta	2
3	Kotoutumisen alkuvaiheen palvelukokonaisuus Kouvolassa	3
3.1	Kotoutumislain mukaiset alkuvaiheen palvelut	3
3.1.1	Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi	3
3.1.2	Osaamisen ja kotoutumisen monialainen palvelutarpeen arviointi (Poistuu mahdollisesti - VN/13118/2024)	3
3.1.3	Kotoutumissuunnitelma.....	4
3.1.4	Monialainen kotoutumissuunnitelma (Poistuu mahdollisesti - VN/13118/2024)	4
3.1.5	Perheen kotoutumissuunnitelma (Poistuu mahdollisesti - VN/13118/2024).....	5
3.1.6	Omakielinen yhteiskuntaorientaatio	5
3.1.7	Kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta.....	5
3.1.8	Kotoutumiskoulutus	5
3.1.9	Kielitaidon päättöttestaus.....	6
3.2	Koulutukseen ja osaamisen vahvistamiseen liittyvät palvelut	6
3.2.1	Aikuisten perusopetuksen luku- ja kirjoitustaidon koulutus.....	6
3.2.2	Luku- ja kirjoitustaidon koulutus	7
3.2.3	Aikuisten perusopetuksen alkuvaihe	7
3.2.4	Aikuisten perusopetuksen päättövaihe.....	7
3.2.5	Omaehtoinen kotoutumiskoulutus: perustaso, jatkokurssi, keskitaso	7
3.2.6	UMAKO-kielikurssi.....	8
3.2.7	Suomi 1 ja suomen jatkokurssit	8
3.2.8	Sujuvaa suomea 1, 2 ja 3 koulutukset.....	8
3.2.9	Suomen kielioppi venäjäksi-kurssi	9
3.2.10	YKI-valmennuskurssi	9
3.2.11	Edukompassi, koulutukseen liittyvä neuvontapalvelu	9
3.2.12	TUVA-koulutus S2-tuettuna	10
3.2.13	TUVA-tutkintokoulutukseen valmentava koulutus	10
3.2.14	S2-tuettu ammatillinen koulutus (koko tutkinto tai tutkinnon osia)	10
3.2.15	Kasvatus- ja ohjausalan ammattitutkinto	10
3.2.16	Työelämän lupakortit	11
3.2.17	Lisä- ja täydennyskoulutukset.....	11

3.3	Kasvatuksen ja perusopetuksen palvelut	11
3.3.1	Varhaiskasvatuksen palveluohjaus	11
3.3.2	Umako-kielikurssin lastenhoito.....	11
3.3.3	Avoin varhaiskasvatus/kohtaamispaikkatoiminta.....	12
3.3.4	Varhaiskasvatus	12
3.3.5	Esiopetus.....	12
3.3.6	Perusopetus	12
3.3.7	Valmistava opetus	13
3.4	Työllisyyttä ja yrittäjyyttä tukevat palvelut.....	13
3.4.1	Omakielinen työhönvalmennus	13
3.4.2	Matalan kynnyksen työkokeilupaiikkojen tarjoaminen	13
3.4.3	Ohjaamo	14
3.4.4	Uusyritysneuvonta	14
3.5	Asumiseen ja vapaa-aikaan liittyvät palvelut	14
3.5.1	Kansalaisopiston kurssitarjonta.....	14
3.5.2	Matalan kynnyksen kohtaamispaikka	15
3.5.3	Nuorisopalveluiden vapaa-ajan toiminta	15
3.5.4	Kulttuurinen nuorisotyö	15
3.5.5	Terveydenhoidon sairaanhoitajan palvelut.....	16
3.5.6	Kirjastokäytön opastus sekä monikielinen kirjakokoelma	16
3.5.7	Lastenhoito ja kerhot	16
3.5.8	Diakonia	16
3.5.9	Ystäväksi maahanmuuttajanaiselle -toiminta	17
3.5.10	Perhekummitoiminta	17
3.5.11	Kaveritoiminta ja heppakaveritoiminta.....	17
3.5.12	Eroauttamien	17
3.5.13	Lukumummi ja -vaaritoiminta	18
3.5.14	Parisuhteen ja vanhemmuuden tuki.....	18
3.5.15	Suomen kielen kerho ja arjen apuna -toiminta	18
4	Kotoutumisohjelman päivittäminen, viestintä ja seuranta	18
4.1	Ohjelman päivittäminen	18
4.2	Ohjelmasta viestiminen.....	19
4.3	Seuranta.....	19

1 Kotoutumisohjelma

1.1 Lainsäädäntötausta

Laissa kotoutumisen edistämisestä (681/2023) säädetään kunnan kotoutumisohjelmasta. 1.1.2025 alkaen kotoutumisohjelma ja sitä kuvaava asiakirja ovat kotoutumislain mukaisten kunnille maksettavien korvausten maksatuksen edellytys.

Kotoutumisohjelma on kunnan järjestämä kotoutumisen alkuvaiheen palvelukokonaisuus. Kotoutumisohjelman palveluiden tavoitteena on edistää maahanmuuttajan kotoutumista, työllisyyttä tai yrittäjyyttä, osaamista ja työelämävalmiuksia. Kotoutumisohjelma tukee myös yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja tasa-arvon toteutumista sekä terveyttä ja hyvinvointia. Kotoutumisohjelman sisältämät palvelut tukevat arjen kansalaistaitoja sekä osallistumista järjestötoimintaan ja muuhun yhteiskunnalliseen toimintaan.

Kotoutumisohjelmassa on otettava huomioon monialaisuus sekä yhteistyö kolmannen sektorin toimijoiden ja työnantajien kanssa. Koska työllistymisen tukeminen on keskeinen osa kotoutumisen edistämistä, myös yhteistyö työnantajien kanssa on keskeistä palveluiden järjestämisessä.

Kotoutumisohjelmaa käytetään kotoutumisen alkuvaiheen asiakastyön välineenä. Työntekijä valitsee asiakkaan kanssa kotoutumisohjelman palvelukokonaisuudesta ne palvelut, jotka tukevat kotoutuja-asiakkaan yksilöllistä kotoutumista ja työelämäosallisuutta parhaalla mahdollisella tavalla. Palveluihin osallistumisesta sovitaan asiakkaan yksilöllisessä kotoutumissuunnitelmassa.

1.2 Hallituksen esitys kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Hallitus on muuttamassa 1.1.2025 voimaan tulevaa lakia kotoutumisen edistämisestä (VN/13118/2024) siten, että kuntia ei enää veloitettaisi laatimaan 13 § 3 momentin mukaista kotoutumisohjelmaa kuvaavaa asiakirjaa (tämä asiakirja). Lisäksi laista kumottaisiin monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialainen kotoutumissuunnitelma, yhteistyöryhmä sekä tehtäisiin muutoksia kunnan velvoitteeseen kotoutumisen edistämisen suunnittelussa, kehittämisessä ja seurannassa.

Hallituksen tavoitteena on, että lakimuutokset tulevat voimaan 1.1.2025. Hallituksen esityksen tiiviin käsittelyaikataulun takia muutosten voimaantuloon liittyy kuitenkin useita riskejä. Ennen esityksen hyväksymistä ja lain vahvistamista noudatetaan hyväksytyn, 1.1.2025 voimaan tulevan kotoutumislain edellytyksiä kotoutumislain mukaisten korvausten maksatukselle. TEM suosittelee lausuntokierroksella olevasta hallituksen esityksestä huolimatta, että kunnat pyrkisivät toimittamaan kotoutumisohjelmaa kuvaavan asiakirjan 5.12.2024 mennessä alueensa ELY-keskukselle.

Tämä asiakirja on laadittu voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

2 Kotoutumisohjelman laatiminen Kouvolassa

2.1 Kotoutumisohjelman strategiatausta

Kotoutumisohjelma on kuvaus maahanmuuttaneille tarkoitettujen palveluiden nykytilasta erityisesti maahantulon alkuvaiheessa. Palveluita ohjaavia strategioita ja ohjelmia ovat kaupunkistrategia, kansainvälisyysohjelma sekä monikulttuurisuustyön kehittämissuunnitelma.

Kouvola - Kaakkois-Suomen keskus – kaupunkistrategia 2023–2032 asemoi Kouvola Kaakkois-Suomen suurimpana kaupunkina sekä logistisesti helposti saavutettavana ja erinomaisten yhteyksien päässä olevana kaupunkina. Strategian kasvukärkinä on lapset ja nuoret sekä yritykset. Kunnan strategisena pitkän ajan tavoitteena on edistää koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton kasvua sekä edistää kansainvälistymistä.

Kaupunkistrategian mukaan arki Kouvolassa on aktiivista ja osallistavaa ja jokainen lapsi saa harrastaa. Meiltä saa monipuolisen ja ammattimaisen kasvatuksen sekä koulutuksen varhaiskasvatuksesta aikuisuuteen saakka. Teemme aktiivisia tekoja kansainvälisen ja kestävän kasvun eteen.

Kansainvälistyvä Kouvola 2025–2032 on Kouvolan kansainvälisyysohjelma (kaupunginvaltuusto 11.11.2024). Ohjelma linjaa kehityskohteiksi elinvoima, työllisyyden sekä pitovoiman ja asettaa tavoitteita sekä toimenpiteitä myös maahanmuuttaneiden kotoutumisen palveluiden kehittämiseksi.

Kaikkien Kouvola – monikulttuurisuustyön kehittämissuunnitelma 2023–2025 on Kouvolassa voimassa (Kaupunginvaltuusto 4.9.2023 §58) kotouttamisohjelma. Ohjelman tavoitteet ohjaavat kotoutumisen palveluiden kehittämistä ja yhteistyötä. Tavoitteena on rakentaa sujuvia palvelupolkuja, vahvistaa työllisyyttä sekä väyliä koulutukseen ja tukea yhdenvertaisuutta ja osallisuutta.

Kun uusi kotoutumislaki tulee voimaan 1.1.2025, kotouttamisohjelma-käsitteestä luovutaan, mutta suunnitteluvollisuus säilyy kunnalla. Uuden lain mukaan kunta kirjaa kotoutumisen edistämistä koskevat tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot, yhteistyön ja seurannan erilliseen kotoutumisen edistämisen toimenpideohjelmaan tai sisällyttää ne johonkin muuhun kunnan suunnitteluasiakirjaan mittareineen. Vuoden 2025 ajan Kaikkien Kouvola – monikulttuurisuustyön kehittämissuunnitelma 2023–2025 toimii Kouvolassa kotoutumisen lakisääteisenä suunnitteluasiakirjana.

2.2 Kouvolan kaupungin tavoitteet kotoutumisohjelmalle

Kotoutumisohjelma kokoaa yhteen asiakirjaan eri toimijoiden maahanmuuttaneille tarkoitettut palvelut. Näin tehdään näkyväksi eri toimijoiden tarjonnan kokonaisuus, mikä mahdollistaa myöhemmän palveluiden kehittämisen, kun havaitaan mahdollisia päällekkäisyyksiä tai aukkoja palvelutarjonnassa. Palveluiden kokoaminen mahdollistaa myös uudenlaisen yhteistyökumppanuuksien rakentamisen eri toimijoiden välille.

Kouvolan asettautumisen alkuvaiheen palveluille on kehitteillä International House Kouvola -malli. International House Kouvola on yhteispalvelu, joka tarjoaa valtaosan maahanmuuttaneiden tarvitsemista alkuvaiheen neuvonta- ja viranomaispalveluista saman katon alta Koho Synergiakeskuksesta tai hyvin läheltä sitä - muutaman minuutin kävelymatkan päästä. Palvelu on suunnattu kaikille hiljattain Kouvolaan tulleille uusille kansainvälisille asukkaille. Henkilöasiakkaiden lisäksi International House Kouvola palvelee myös yrityksiä ja työnantajia ulkomaiseen työvoimaan ja sen rekrytointiin liittyvissä kysymyksissä. Palvelu nopeuttaa ja sujuvoittaa Kouvolaan saapuvien uusien kansainvälisten asukkaiden ja heidän perheidensä alueelle asettautumista ja työmarkkinoille kiinnittymistä sekä saa alueella jo olevaa kansainvälistä osaamista paremmin yritysten ja työnantajien käyttöön sekä vahvistaa maahanmuuttajataustaisten jäämistä kaupunkiin. Työhön liitetään vahvasti yrittäjäyhteistyö. Palvelua tarjotaan verkossa, yhden katon alla sekä verkostona ja liikkuvana.

International House Kouvola mallin kehitystyön kautta maahanmuuttaneille kohdistettuja palveluita kootaan saavutettavammaksi ja tehokkaammaksi kotoutumista ja työllistymistä vahvistavaksi kokonaisuudeksi.

2.3 Kotoutumisohjelman laadinta

Ohjelma on laadittu Kouvolan kaupungin kotoutumisen tuen yksikössä. Ohjelmaa varten on pyydetty eri toimijoilta mukaisesti kuvaus palvelusta, vastuutaho sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa palvelun tuottamisessa. Koska Kouvolassa on kansainvälisyysohjelman sekä kotouttamisohjelman mukaisesti tavoitteena nopeuttaa työllistymisen ja koulutuksen polkuja, on eri toimijoita pyydetty myös pohtimaan palvelua osana maahanmuuttaneen työllistymisen ja koulutuksen jatkopolkua.

Luvussa 3 esitellään palvelut teemoittain luokiteltuna. Luvun 3.1. palvelut ovat lakisääteisiä kotoutumislain mukaisia kotoutuja-asiakkaalle tarkoitettuja palveluita, jotka kotoutumislaki velvoittaa kuvaamaan kotoutumisohjelmassa. Suurin osa ohjelman palveluista on yleisiä, kaikille kaupunkilaisille tarkoitettuja palveluita, joista palvelun toteuttajat kokevat maahanmuuttaneen erityisesti hyötyvän. Esimerkiksi Kouvolan kansalaisopiston laajasta tarjonnasta on nostettu esiin kursseja, joihin voi osallistua alkeissuomen taidolla. Toimijat ovat itse määritelleet palveluista kotoutumisohjelmaan nostettavat palvelut.

3 Kotoutumisen alkuvaiheen palvelukokonaisuus Kouvossa

3.1 Kotoutumislain mukaiset alkuvaiheen palvelut

Luvun 3.1 alla kuvatut palvelut on tarkoitettu kotoutuja-asiakkaalle. Kotoutuja-asiakkaalla tarkoitetaan maahanmuuttajaa, jolla on voimassa oleva kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma.

3.1.1 Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi

Palvelukuvaus: Kotoutumispalvelu, jonka avulla viranomainen selvittää yhdessä maahanmuuttajan kanssa hänen osaamisensa, kotoutumisen tavoitteensa ja valmiutensa sekä mitä palveluja hän tarvitsee kotoutumisensa tueksi. Palvelutarpeen arviointi tehdään maahanmuuttaneelle, jonka ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröimisestä on kulunut enintään kolme vuotta.

Mikäli monialainen palvelutarpeen arviointi kumotaan laista, hyvinvointialue voi kunnan pyynnöstä osallistua osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin, jos maahanmuuttajan kotoutumisen edistäminen edellyttää kunnan sekä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen yhteensovittamista.

Palvelun vastuutaho: Työllisyyspalvelut laatii osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin työttömänä työnhakijana olevalle maahanmuuttajalle.

Kansainväliset palvelut laatii arvioinnin kotoutumislain 2 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettu henkilöille eli esimerkiksi kansainvälistä suojelua saavalle tai hänen perheenjäsenelleen, toimeentulotukea muuten kuin tilapäisesti saavalle, kotihoidon tukea saavalle, alaikäisenä ilman huoltajaa tulleelle, ihmiskaupan uhrille tai muuten arviointia tarvitsevalle henkilölle.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Työllisyyspalvelut ja kansainväliset palvelut yhteistyössä kun kiintiöpakolainen/pakolaistaustainen työnhakija. Pilotoidaan vuoden 2025 aikana mallia, jossa työikäiselle, ei-työnhakija-asiakkaalle (esimerkiksi kotiäidille) osaamisen ja palvelutarpeen arvioinnissa on mukana myös työllisyyspalveluiden asiantuntija. Tiivis yhteistyö myös hyvinvointialueen kanssa.

3.1.2 Osaamisen ja kotoutumisen monialainen palvelutarpeen arviointi (Poistuu mahdollisesti - VN/13118/2024)

Palvelukuvaus: Kotoutumispalvelu, jonka avulla viranomainen selvittää yhdessä maahanmuuttajan kanssa hänen osaamisensa, kotoutumisen tavoitteensa ja valmiutensa sekä mitä palveluja hän tarvitsee kotoutumisensa tueksi. Monialaisessa arvioinnissa arvioidaan lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon ja kuntoutuksen tarpeet. Laaditaan kiintiöpakolaisille, alaikäisenä ilman huoltajaa tulleille, ihmiskaupan uhreille ja toimeentulotukea muuten kuin tilapäisesti saaville. Monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi on laadittava muullekin maahanmuuttaneelle,

jonka palvelutarve edellyttää kunnan ja hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palveluiden yhteensovittamista. Hän voi olla esimerkiksi työnhakijana.

Palvelun vastuutaho: Kansainväliset palvelut, työllisyyspalvelut

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Kansainväliset palvelut tai työllisyyspalvelut kutsuu hyvinvointialueen mukaan monialaisen palvelutarpeen arvioinnin laatimiseen. Arviointi voidaan laatia ilman hyvinvointialuetta, jos on ilmeistä, että maahanmuuttajalla ei ole kotoutumiseen liittyviä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeita.

3.1.3 Kotoutumissuunnitelma

Palvelukuvaus: Kotoutumissuunnitelmassa sovitaan maahanmuuttajan yksilöllisistä kotoutumisen ja työllistymisen tai yrittäjyyden tavoitteista sekä pidemmälle aikavälille että kotoutumissuunnitelman ajalle. Yksilöllisten tavoitteiden asettamisessa on otettava huomioon maahanmuuttajan toiveet, osaaminen, elämäntilanne sekä työ- ja koulutushistoria. Työnhakijana olevan maahanmuuttaneen tavoitteeksi on muiden kotoutumista edistävien tavoitteiden ohella asetettava työllistyminen tai yrittäjyys. Työvoiman ulkopuolella olevan maahanmuuttaneen tavoitteeksi on kotoutumista edistävien tavoitteiden ohella otettava huomioon työelämävalmiuksien ja -orientaation vahvistaminen, kuten myös työllisyys ja yrittäjyys. Lähtökohtaisesti tavoitteissa painotetaan työllistymistä, paitsi alle 25-vuotiaiden kohdalla, joille tavoitteena on lähtökohtaisesti oltava vähintään toisen asteen koulutuksen suorittaminen.

Palvelun vastuutaho: Työllisyyspalvelut laatii kotoutumissuunnitelman työttömälle työnhakijalle, jos osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnissa on todettu maahanmuuttaneen tarvitsevan kotoutumissuunnitelmaa kotoutumisensa edistämiseksi.

Ja jos monialainen kotoutumissuunnitelma poistuu laista, hyvinvointialue voi kunnan/työllisyyspalveluiden pyynnöstä osallistua kotoutumissuunnitelman laatimiseen, jos maahanmuuttajan kotoutumisen edistäminen edellyttää kunnan sekä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen yhteensovittamista.

Kansainväliset palvelut laatii kotoutumissuunnitelman kotoutumislain 2 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitetulle henkilölle eli esimerkiksi kansainvälistä suojelua saavalle tai hänen perheenjäsenelleen, toimeentulotukea muuten kuin tilapäisesti saavalle, kotihoidon tukea saavalle, alaikäisenä ilman huoltajaa tulleelle, ihmiskaupan uhrille tai muuten arviointia tarvitsevalle henkilölle.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Työllisyyspalvelut ja kansainväliset palvelut laativat suunnitelman yhteistyössä yhdessä asiakkaan kanssa, kun asiakas on kiintiöpakolainen. Tiivistä yhteistyötä tehdään hyvinvointialueen kanssa.

3.1.4 Monialainen kotoutumissuunnitelma (Poistuu mahdollisesti - VN/13118/2024)

Palvelukuvaus: Monialaisessa kotoutumissuunnitelmassa sovitaan maahanmuuttajan yksilöllisistä kotoutumisen ja työllistymisen tai yrittäjyyden tavoitteista sekä pidemmälle aikavälille että kotoutumissuunnitelman ajalle. Yksilöllisten tavoitteiden asettamisessa on otettava huomioon maahanmuuttajan toiveet, osaaminen, elämäntilanne sekä työ- ja koulutushistoria. Lähtökohtaisesti tavoitteissa painotetaan työllistymistä, paitsi alle 25-vuotiaiden kohdalla, joille tavoitteena on lähtökohtaisesti oltava vähintään toisen asteen koulutuksen suorittaminen. Kansainväliset palvelut/työllisyyspalvelut sopii yhdessä hyvinvointialueen ja maahanmuuttaneen kanssa sopivista kotoutumista edistävistä tavoitteista ja palveluihin osallistumisesta

Palvelun vastuutaho: Työllisyyspalvelut (työnhakija-asiakas), kansainväliset palvelut (työvoiman ulkopuolinen kotoutuja-asiakas).

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Monialaiset kotoutumissuunnitelmat tehdään yhdessä hyvinvointialueen kanssa tarpeen mukaisesti.

3.1.5 Perheen kotoutumissuunnitelma (Poistuu mahdollisesti - VN/13118/2024)

Palvelukuvaus: Kotoutumissuunnitelma voidaan laatia myös perheelle. Perheen kotoutumissuunnitelmassa kiinnitetään erityistä huomiota lapsen, nuoren ja perheen hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämiseen sekä vanhempien kotoutumiseen liittyvän monialaisen tuen ja koulutuksen tarpeisiin.

Palvelun vastuutaho: Kansainväliset palvelut

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Kunta voi tarvittaessa laatia perheen kotoutumissuunnitelman monialaisesti hyvinvointialueen sekä muiden viranomaisten (esim. kunnan varhaiskasvatus ja perusopetus) kanssa.

3.1.6 Omakielinen yhteiskuntaorientaatio

Palvelukuvaus: Äskettäin maahan tulleelle maahanmuuttajalle tarkoitettu kotoutumispalvelu, jonka tavoitteena on perehdyttää henkilö omalla äidinkielellään tai muulla hänen hyvin osaamallaan kielellä suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Palvelu on 70 tuntia yhteiskuntatietoutta, joka pyritään tarjoamaan kotoutuja-asiakkaan omalla äidinkielellä dialogisin menetelmin.

Palvelun vastuutaho: Kansainväliset palvelut

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta ja työllistymistä: Vahvistaa maahanmuuttajien ymmärrystä suomalaisesta yhteiskunnasta sekä heidän omista oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Omakielinen yhteiskuntaorientaatio toteutetaan hankintana.

3.1.7 Kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta

Palvelukuvaus: Ohjaus ja neuvonta Moona on maahanmuuttaneelle tarkoitettu matalan kynnyksen neuvontapiste, jossa voi asioida walk in-aikoina tai ajanvarauksella. Moonasta saa apua maahanmuuttanut, jolle riittää kevyt tuki yleiseen asiointiin. Moonasta saa tietoa esimerkiksi oleskeluluvista, kansalaisuudesta, Kouvolan palveluista, koulutuksesta, työelämästä ja asumisesta. Tarvittaessa Moona ohjaa oikean viranomaisen palvelun piiriin

Palvelun vastuutaho: Kansainväliset palvelut

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Moona toimii verkostomaisesti tehden yhteistyötä oppilaitosten, kaupungin eri palveluiden, valtion viranomaisten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa

3.1.8 Kotoutumiskoulutus

Palvelukuvaus: Kotoutumiskoulusta järjestetään palvelutarpeeseen ja kotoutumissuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin perustuen ei-oppivelvolliselle kotoutuja-asiakkaalle. Kotoutumiskoulutus kehittää maahanmuuttaneen kielellisiä, kirjallisia, ammatillisia, yhteiskunnallisia, kulttuurisia ja elämänhallinnan valmiuksia, joiden avulla maahanmuuttanut selviytyy jokapäiväisen elämän tilanteissa uudessa ympäristössä, voi toimia työelämässä ja pystyy hakeutumaan jatko-opintoihin. Näitä tavoitteita tukee myös koulutuksen sisältämät työssäoppimisjaksot. Kotoutumiskoulutuksessa

huomioidaan sekä suoraan työelämään suuntaavien että ammatilliseen tai korkeakoulutukseen suuntaavien tarpeet, kuten myös työ- ja toimintakyvyn vahvistamista tarvitsevien tarpeet.

Kotoutumiskoulutuksessa opitaan suomen kieltä sekä perehdytään suomalaiseen yhteiskuntaan ja työelämään. Koulutus sisältää myös työpaikalla tapahtuvaa oppimista. Koulutus luo jatkopolkuja esim. ammatilliseen koulutukseen ja työelämään.

Palvelun vastuutaho: työllisyyspalvelut. Kunta vastaa siitä, että kunnassa on tarjolla kotoutumiskoulutusta kunnassa asuvien kotoutuja-asiakkaiden tarvetta vastaavasti. Työnhakijaksi rekisteröityneen kotoutuja-asiakkaan kotoutumiskoulutus toteutetaan pääsääntöisesti työllisyyspalveluiden toimesta. Koulutus voidaan toteuttaa myös omaehtoisena opiskeluna, erityisesti työvoiman ulkopuoliselle kotoutujille. Kunnan on lisäksi sovitettava kotoutumiskoulutus yhteen kotoutumishjelmaan sisältyvien palveluiden, kunnan muiden palveluiden, työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettujen palveluiden sekä kansallisen koulutusjärjestelmän kanssa siten, että kotoutuja-asiakkaan käytössä on yhteen sovitettuja työllistymistä ja ammatillista osaamista edistäviä palvelukokonaisuuksia.

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta ja työllistymistä: Jatkopolku ammatilliseen koulutukseen, korkeakouluun ja/tai työelämään.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Työllisyyspalvelut (ohjaus koulutukseen, koulutukseen liittyvä hallinnointi ja koulutuksen aikaiset toimenpiteet), Moona (muu asiakkaan tarvitsema ohjaus) Saaga ja kolmas sektori (kotoutumisen tuki, vertaistuki), alueen oppilaitosverkosto ja työelämä (ohjaus koulutukseen ja työelämään)

3.1.9 Kielitaidon päättöttestaus

Palvelukuvaus: Kotoutumiskoulutuksen olennainen osa on suomen tai ruotsin kielitaidon päättöttestaus. Opetushallitus määrää aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteet sekä päättöttestauksen toteuttamisen. Kielitaidon arvioimiseksi on kehitetty valtakunnallinen, digitaalinen järjestelmä. Yhteinen järjestelmä sekä standardoitu arviointiaineisto yhdenmukaistaa kansallista arviointia sekä lisää arvioinnin laatua ja oppimistulosten vertailtavuutta.

Palvelun vastuutaho: Päättöttestaus toteutetaan osana työllisyyspalveluiden kotoutumiskoulutusta.

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta ja työllistymistä: Päättöttestauksen tuloksena saatava kielitaidon arviointi auttaa oppimistulosten seuraamisen ja mahdollistaa työllistämiseen tähtäävien jatkopolkujen paremman räätälöinnin.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: työllisyyspalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä kotoutumiskouluttajien kanssa päättöttestaukseen liittyen.

3.2 Koulutukseen ja osaamisen vahvistamiseen liittyvät palvelut

3.2.1 Aikuisten perusopetuksen luku- ja kirjoitustaidon koulutus

Palvelukuvaus: Koulutuksessa opiskellaan kirjoitus- ja lukutaitoa, matematiikka ja tietojenkäsittelytaitoa.

Palvelun vastuutaho: Kouvolan iltalukio

Jatkopolku kohti koulutusta ja työllistymistä: Alaikäinen voi jatkaa aikuisten perusopetuksen alkuvaiheeseen. Myös opiskelija, joka ei ole käynyt kotimaassaan peruskoulua voi jatkaa aikuisten perusopetuksen alkuvaiheeseen.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: työllisyyspalvelut

3.2.2 Luku- ja kirjoitustaidon koulutus

Palvelukuvaus: Koulutuksen tavoitteena on varhaisen ja kokonaisvaltaisen kotoutumisen tukeminen. Koulutuksessa opitaan tunnistamaan, lukemaan ja kirjoittamaan latinalaisia aakkosia. Samalla tutustutaan suomalaiseen yhteiskuntaan, kulttuuriin ja arkielämään.

Palvelun vastuutaho: Kymenlaakson opisto

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta ja työllistymistä: Henkilökohtaisissa loppukeskusteluissa käydään läpi eri jatkovaihtoehtoja, joita on esim. kotoutumiskoulutus ja aikuisten perusopetus.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: työllisyyspalvelut, vastaanottokeskukset, hyvinvointialue, Eduko, Ekami, Xamk

3.2.3 Aikuisten perusopetuksen alkuvaihe

Palvelukuvaus: Koulutuksessa opiskellaan alkeista lähtien perusopetuksen aineita, pääasiassa suomea, matematiikkaa ja englantia. Koulutukseen kuuluu myös opiskelutaitoja, työelämätietoa ja työelämään tutustumista.

Palvelun vastuutaho: Valkealan opisto, Kouvolan iltalukio

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta ja työllistymistä: Perusopetuksen alkuvaiheen jälkeen opiskelija voi siirtyä perusopetuksen päättövaiheeseen suorittamaan perusopetuksen loppuun tai jatkaa muuhun työllisyyspalveluiden ohjaamaan koulutukseen.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Työ- ja elinkeinopalvelut, Moona, Saaga, vastaanottokeskukset, sosiaalisen median kanavat, yhteistyöverkostot, järjestöt. Opintopolku.

3.2.4 Aikuisten perusopetuksen päättövaihe

Palvelukuvaus: Koulutus koostuu peruskouluaineista, jatko-opintojen suunnittelusta ja työelämään tutustumisesta. Opiskelu on kurssimuotoista ja opiskelijan on mahdollisuus myös korottaa aiemmin suoritettuja arvosanoja.

Palvelun vastuutaho: Valkealan opisto, Kouvolan iltalukio

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta ja työllistymistä: Tavoitteena on peruskoulun päättötodistus. Koulutuksessa jokaiselle tehdään henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, tuetaan ammatinvalintaa ja sitä kautta jatko-opintoihin hakeutumista. Perusopetuksen päättötodistuksen saatuaan asiakas voi hakea jatko-opintoihin tai työelämään.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Työ- ja elinkeinopalvelut, Moona, Saaga, vastaanottokeskukset, sosiaalisen median kanavat, yhteistyöverkostot, järjestöt. Opintopolku.

3.2.5 Omaehtoinen kotoutumiskoulutus: perustaso, jatkokurssi, keskitaso

Palvelukuvaus: Koulutuksessa painotetaan kielitietoista opetusta ja opiskelua kurssin taitotason mukaisesti. Suomen kielen ohella opiskellaan kulttuuri- ja yhteiskuntatietoutta ja työelämätietoutta. Koulutuksen tavoitteena on vahvistaa omia työllistymis- tai jatko-opiskelumahdollisuuksia.

Palvelun vastuutaho: Kymenlaakson Opisto

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta ja työllistymistä: Henkilökohtaisissa loppukeskusteluissa käydään läpi eri jatkovaihtoehtoja, joita on esim. kurssin seuraavalle taitotasolle, ammatilliseen koulutukseen tai työelämään siirtyminen.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: työllisyyspalvelut, vastaanottokeskukset, Kymenlaakson hyvinvointialue, Eduko, Ekami, Xamk

3.2.6 UMAKO-kielikurssi

Palvelukuvaus: UMAKO-kielikurssi on lasta kotona hoitavalle vanhemmalle tarkoitettu osallistujien kielitaidon mukaan räätälöity kielikurssi, jonka aikana lasten hoito on järjestetty.

Palvelun vastuutaho: Kouvolan kansalaisopisto

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta ja työllistymistä: Tutustuminen opiskelumahdollisuuksiin kurssin aikana. Henkilökohtainen loppukeskustelu, jossa näkökulma tulevaisuuden suunnitelmiin.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Eduko (opiskelijat apuna lasten hoito), avoin varhaiskasvatus (osallistujien lasten hoito), maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvonta MOONA (asiakkaiden ohjautuminen), Kotoutumisen ohjaajat (kiintiöpakolaisten tavoittaminen), kansainvälisen työn koordinaattori

3.2.7 Suomi 1 ja suomen jatkokurssit

Palvelukuvaus: Suomen kielen alkeiskurssilla opetellaan kertomaan itsestä ja arkipäivästä sekä harjoitellaan eri asioimistilanteissa tarvittavaa suomea. Jatkokurssilla laajennetaan sanavarastoa ja harjoitellaan eri tilanteissa toimimista. Kurssilla laajennetaan sanavarastoa ja harjoitellaan eri tilanteissa toimimista. Kurssin pääopetuskieli on suomi, apukielenä englanti. Pääopetuskieli on suomi, apukielenä englanti.

Palvelun vastuutaho: Kouvolan kansalaisopisto

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta ja työllistymistä: Suomen kielen taitotason kehittyminen, suomalaiseen kulttuuriin sekä yhteiskuntaan tutustumisen laajentuminen, verkostoituminen muiden maahanmuuttajien kanssa. Suomen kielen taitotason kehittyminen edistää kotoutumista sekä edesauttaa mahdollista työllistymistä/opintojen jatkamista.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Opiston kurssitarjonta ja ilmoittautuminen: uusi.opistopalvelut.fi/kouvola Opiston nettisivut: kouvola.kansalaisopisto.fi Maahanmuuttaneiden tavoittamisessa monikulttuurikeskus Saaga sekä MOONA ovat tärkeässä roolissa.

3.2.8 Sujuvaa suomea 1, 2 ja 3 koulutukset

Palvelukuvaus: Suomen kieltä alkeista taitotasolle A1.3/A2.1 (Sujuvaa suomea 1) sekä A1.3 tasolle A2.1/A2.2 (Sujuvaa suomea 2) ja B1.1. tasolle (Sujuvaa suomea 3). Kielen lisäksi vahvistetaan myös opiskelu- ja työelämätaitoja ja yhteiskuntatuntemusta.

Palvelun vastuutaho: Valkealan opisto

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta ja työllistymistä: Opiskelija voi jatkaa jatkokoulutukseen (1,2 ja 3). Jos kielitaito on koulutuksen jälkeen B1-tasolla, voi opiskelija hakeutua myös toisen asteen opintoihin tai työelämään. Koulutuksen aikana jokainen opiskelija saa henkilökohtaista opinto-

ohjausta ja tavoitteena on, että koulutuksen loputtua jokaisella on tiedossa työ-, opiskelu- tai harjoittelupaikka.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Työ- ja elinkeinopalvelut, Moona, Saaga, vastaanottokeskukset, sosiaalisen median kanavat, yhteistyöverkostot, järjestöt.

3.2.9 Suomen kielioppi venäjäksi-kurssi

Palvelukuvaus: Kurssi on tarkoitettu venäjän kielen taitoisille maahanmuuttajille, joilla on haasteita suomen kieliopin opiskelussa. Kurssilla käydään läpi erilaisia suomen kielioppiosioita ja se järjestetään syys- ja kevätlukukaudella, 12 viikon ajan aina 2 h/viikko. Kurssin laajuus on 24 tuntia. Kurssi voidaan järjestää joko lähiopetuksena tai online-kurssina.

Palvelun vastuutaho: Kymenlaakson opisto

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta ja työllistymistä: Parempi ymmärrys suomen kieliopista auttaa mm. ammatillisissa opinnoissa tai työelämässä eteenpäin.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: työllisyyspalvelut, vastaanottokeskukset, Kymenlaakson hyvinvointialue, Eduko, Ekami, Xamk

3.2.10 YKI-valmennuskurssi

Palvelukuvaus: YKI-valmennuskurssi on iltaisin järjestetty kurssi, joka auttaa valmistautumaan Yleiseen Kielitutkintoon. Kurssilla harjoitellaan kielitutkinnon neljää osa-aluetta: tekstin ymmärtäminen, kirjoittaminen, puheen ymmärtäminen sekä puhuminen. Kurssi järjestetään aina virallista testipäivää edeltävänä kahtena viikkona ma-to 17.30–19 lähiopetuksena.

Palvelun vastuutaho: Kymenlaakson opisto

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta ja työllistymistä: Osallistuja voi osallistua keskitason Yleiseen Kielitutkintoon, jonka hyväksytyt testitulokset on edellytys suomen kansalaisuuden hakuun.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: työllisyyspalvelut, vastaanottokeskukset, Kymenlaakson hyvinvointialue, Eduko, Ekami, Xamk

3.2.11 Edukompassi, koulutukseen liittyvä neuvontapalvelu

Palvelukuvaus: Asiakas saa tietoa erilaisista koulutusvaihtoehdoista. Palvelussa voidaan myös toteuttaa ammattitaitokartoituksia, selvittää oppimisvalmiuksia sekä tarjota 1–5 päivän tutustumisjaksoja ammatilliseen koulutukseen. Edukompassi tukee erilaisten koulutusvaihtoehtojen valinnassa. Edukompassilla on säännölliset vastaanottoajat, ja palveluun voi tulla ilman ajanvarausta.

Palvelun vastuutaho: Eduko

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta ja työllistymistä: Jatkopolkuna on koulutukseen hakeutuminen ja omien urasuunnitelmien selkiytyminen.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Työllisyyspalvelut, Moona, Saaga, kolmas sektori (ohjaus palvelun asiakkaaksi sekä jatkopolkujen mahdollistaminen)

3.2.12 TUVA-koulutus S2-tuettuna

Palvelukuvaus: Suomen kieli tuettu tutkintokoulutukseen valmentava koulutus maahanmuuttaneille. Koulutuksessa vahvistetaan opiskeluvalmiuksia, etenkin kielitaitoa, jatko-opintoja varten ja tutustutaan työelämään.

Palvelun vastuutaho: Valkealan opisto

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta ja työllistymistä: Koulutuksen jälkeen opiskelijalla on tarvittavat tiedot ja taidot hakeutua jatko-opintoihin tai työelämään. Tavoitteena on, että koulutuksen päätyttyä jokaisella on tiedossa joko opiskelu-, työ- tai harjoittelupaikka.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Työ- ja elinkeinopalvelut, Opintopolku, Moona, Saaga, vastaanottokeskukset, sosiaalisen median kanavat, yhteistyöverkostot, järjestöt.

3.2.13 TUVA-tutkintokoulutukseen valmentava koulutus

Palvelukuvaus: TUVA-koulutukseen sisältyy opinto- ja uraohjausta, mahdollisuuksia tutustua eri aloille, perustietojen ja -taitojen kertausta ja apua arjen- ja elämänhallintaan.

Palvelun vastuutaho: Eduko

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta ja työllistymistä: Työllistyminen ja oman aseman parantaminen työmarkkinoilla.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Työllisyyspalvelut, Moona, Saaga, kolmas sektori (ohjaus palvelun asiakkaaksi sekä jatkopolkujen mahdollistaminen), työelämä (työelämään tutustuminen ja oman urasuunnitelman vahvistaminen, työllistyminen)

3.2.14 S2-tuettu ammatillinen koulutus (koko tutkinto tai tutkinnon osia)

Palvelukuvaus: Koulutuksessa suoritetaan ammatillinen tutkinto tai tutkinnon osia. Koulutus sisältää myös työelämässä oppimista sekä työnhakutaitojen kehittämistä. Koulutus on S2-tuettua ja se toteutetaan suomen kielellä. Valtakunnalliset ammatillisten tutkintojen ePerusteet. Osana koulutusta suoritetaan myös erilaisia osaamiskortteja. Tutkinnosta riippuen koulutus voi olla lähiopetusta, monimuoto-opetusta tai verkko-opiskelua. Tutkinnon suorittaminen voi toteutua myös oppisopimuskoulutuksena.

Palvelun vastuutaho: Eduko

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta ja työllistymistä: Tavoitteena on työllistyminen. Osatutkintoa suorittavan osalta palvelu voi johtaa koko tutkinnon suorittamiseen. Jatkopolkuna voi olla myös hakeutuminen korkeakouluopintoihin.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Työllisyyspalvelut, Moona (ohjaus palveluun) työelämä (työpaikalla oppiminen, oppisopimus, työllistyminen)

3.2.15 Kasvatus- ja ohjausalan ammattitutkinto

Palvelukuvaus: Koulutuksessa suoritetaan 150 osaamispisteen laajuinen koulunkäynninohjaajan ammattitutkinto lähiopiskeluna, etäopiskeluna ja työharjoitteluissa todellisissa oppimisympäristöissä. Osaaminen osoitetaan näytöillä.

Palvelun vastuutaho: Valkealan opisto

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta ja työllistymistä: Opiskelijalle tehdään opintojen aluksi HOKS, jossa määritellään osaamisen nykytila ja tarpeet sekä elämäntilanne, joka voi vaikuttaa opintojen etenemiseen. Koulutuksessa tutustutaan erilaisiin työ- ja koulutuspolkuihin. Työssäoppimisjaksot oman alueen kouluissa parantavat työllistymismahdollisuuksia.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Työ- ja elinkeinopalvelut sekä vakuutusyhtiöt. Sosiaalisen median kanavat ja erilaiset info- ja neuvontapalvelut.

3.2.16 Työelämän lupakortit

Palvelukuvaus: Työelämän vaatimia lupakortteja. Mahdollisuus toteuttaa myös eri kieliversioina sekä erityistilannetesteinä

Palvelun vastuutaho: Eduko

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta ja työllistymistä: Työllistyminen ja oman aseman parantaminen työmarkkinoilla.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Ryhmämuotoiset ostot/ työllisyyspalvelut, yritykset, yhdistykset. Verkkokaupan kautta ostettavissa olevia koulutuksia.

3.2.17 Lisä- ja täydennyskoulutukset

Palvelukuvaus: Tarjoaa mahdollisuuden hankkia ja päivittää suomalaisessa työelämässä tarvittavaa osaamista työllistymisen tukemiseksi. S2-tuettuja toteutuksia.

Palvelun vastuutaho: Eduko

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta ja työllistymistä: Työllistyminen ja oman aseman parantaminen työmarkkinoilla.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Työllisyyspalvelut) työelämä (työpaikalla oppiminen, oppisopimus, työllistyminen).

3.3 Kasvatuksen ja perusopetuksen palvelut

3.3.1 Varhaiskasvatuksen palveluohjaus

Palvelukuvaus: Varhaiskasvatuksen palveluohjaus on tarkoitettu kaikille, jotka tarvitsevat tietoa, neuvoa ja ohjausta varhaiskasvatuksen asioista. Kouvolan kaupungissa on tällä hetkellä 3 varhaiskasvatuksen palveluohjaajaa, joihin voi olla yhteydessä puhelimitse tai sähköpostilla. Palveluohjaajat kontaktoivat kaikki uudet varhaiskasvatusta hakevat perheet.

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta: Palveluohjauksen kautta varhaiskasvatukseen.

Palvelun vastuutaho: Kouvolan varhaiskasvatus

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Varhaiskasvatusyksiköt ja hallinto, yksityiset päiväkodit, vastaanottokeskukset, Moona, HVA

3.3.2 Umako-kielikurssin lastenhoito

Palvelukuvaus: Umako-kielikurssilla olevan kotona lasta hoitavan vanhemman kielikurssin aikainen lastenhoito.

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta: Varhaiskasvatus tulee tutuksi, lapset ja heidän vanhempansa saavat kokemuksen varhaiskasvatuksesta ja oppivat samalla kieltä.

Palvelun vastuutaho: Kouvolan varhaiskasvatus

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Varhaiskasvatussyksiköt ja hallinto, yksityiset päiväkodit, vastaanottokeskukset, Moona, HVA

3.3.3 Avoin varhaiskasvatus/kohtaamispaikkatoiminta

Palvelukuvaus: Lapsiperheille tarkoitettua avointa, maksuton ja monipuolista sisä- ja ulkotoimintaa eripuolilla Kouvolaa. Lapsi saa mahdollisuuden leikkiä ja oppia muiden lasten kanssa. Aikuisilla on mahdollisuus kohdata toisiaan, saada vertaistukea, tukea ammattilaisilta vanhemmuuteen sekä palveluohjausta.

Palvelun vastuutaho: varhaiskasvatus

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: kansainväliset palvelut, hyvinvointialue, Moona, vastaanottokeskukset, oppilaitokset ja varhaiskasvatussyksiköt

3.3.4 Varhaiskasvatus

Palvelukuvaus: Varhaiskasvatusta järjestetään kaikille alle kouluikäisille, jotka kuuluvat varhaiskasvatusoikeuden piiriin. Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Varhaiskasvatuksessa lapsi oppii suomen kielen ja pääsee osalliseksi ryhmän toimintaa. Varhaiskasvatuksessa huomioidaan lapsen vahvuudet ja vastataan lapsen tuen tarpeisiin. Perheen vanhemmuutta tuetaan ja perhettä autetaan arjen tilanteissa.

Palvelun vastuutaho: varhaiskasvatus

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: kansainväliset palvelut, hyvinvointialue, Moona, vastaanottokeskukset, oppilaitokset ja varhaiskasvatussyksiköt

3.3.5 Esiopetus

Palvelukuvaus: Esiopetusta järjestetään vuotta ennen oppivelvollisuuden alkua 700 tuntia vuodessa. Esiopetuksessa opetellaan suomen kieltä osana esiopetuksen toimintaa. Lapsi saa suomi toisena kielenä opetusta. Esiopetuksessa huomioidaan lapsen vahvuudet ja vastataan tuen tarpeisiin. Perheen vanhemmuutta tuetaan ja perhettä autetaan arjen tilanteissa.

Palvelun vastuutaho: varhaiskasvatus ja perusopetus

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: kansainväliset palvelut, hyvinvointialue, Moona, vastaanottokeskukset, oppilaitokset, varhaiskasvatussyksiköt ja koulut

3.3.6 Perusopetus

Palvelukuvaus: Jokaisella Suomessa asuvalla lapsella on oppivelvollisuus, jonka tavoitteena on turvata tarvittava perusosaaminen ja sivistys. Peruskoulu käsittää vuosiluokat 1–9 ja se on tarkoitettu 7-16 vuotiaille. Kuuden ensimmäisen vuoden aikana opetusta antaa yleensä luokanopettaja ja kolmen ylimmän luokan opetus on pääosin aineenopetusta.

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta: Perusopetus nostaa koulutus- ja osaamistasoa, kaventaa oppimiseroja ja lisää koulutuksellista yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja lasten ja nuorten hyvinvointia.

Palvelun vastuutaho: perusopetus

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Varhaiskasvatuspalvelut, hyvinvointialue, kaupungin muut toimialat, toisen asteen oppilaitokset, muut kunnat.

3.3.7 Valmistava opetus

Palvelukuvaus: Perusopetukseen valmistavaa opetusta tarjotaan perusopetusikäisille oppilaille. Tavoitteena on n. vuoden kestävä opetuksen aikana opettaa suomen kieltä ja suomalaista koulujärjestelmää. Vuoden valmistavan opetuksen jälkeen oppilaalle tehdään lähikoulupäätös.

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta: Oppilas saavuttaa vuoden aikana suomen kielen taidon ja hän pystyy siirtymään perusopetuksen oppilaaksi.

Palvelun vastuutaho: perusopetus

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Koulut, maahanmuuttopalvelut, Kymenlaakson hyvinvointialueen palvelut, koulukuljetuspalvelut, vastaanottokeskukset

3.4 Työllisyyttä ja yrittäjyyttä tukevat palvelut

3.4.1 Omakielinen työhönvalmennus

Palvelukuvaus: Työllisyyspalveluiden maahanmuuttaneille asiakkaille, jotka tarvitsevat omakielistä tukea työllistymiseen ja työmarkkinoilla pysymiseen. Yksilövalmennusta, tarvittaessa pienryhmissä, jossa annetaan henkilökohtaista neuvontaa ja ohjausta, tuetaan työpaikkojen etsimisessä ja niiden hakemisessa, käydään läpi ja laaditaan työnhakuasiakirjoja, kontaktoidaan työnantajia ja avustetaan haastatteluihin valmistautumisessa, sekä tarjotaan tukea työnhakijalle sekä työnantajalle työn alkuvaiheessa.

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta/työelämää: tavoitteena saavuttaa työpaikka, vähintään auttaa työnhakutaitojen viimeistelemisessä ja luoda toimintasuunnitelma työllistymiseen.

Palvelun vastuutaho: työllisyyspalvelut

3.4.2 Matalan kynnyksen työkokeilupaiikkojen tarjoaminen

Palvelukuvaus: Työkokeilumahdollisuus kotoutumiskoulutusten tauoilla tai koulutuspaikkaa odottaessa. Ei kielitaito- tai koulutusvaatimuksia, soveltuu myös luku- ja kirjoitustaidottomille. Suomalaiseen työelämään tutustumista, suomen kielen alkeiden toiminnallista harjoittelua, työelämän pelisääntöjen harjoittelua, erilaisiin työtehtäviin tutustumista kohtaamispaikassa.

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta/työelämää: Asiakas oppii työntekijän ja työnantajan oikeuksista ja velvollisuuksista. Asiakas oppii suomen kielen alkeita. Asiakas jatkaa kotoutumiskoulutukseen tai ammatilliseen koulutukseen.

Palvelun vastuutaho: Monikulttuurikeskus Saaga ry

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Työllisyyspalvelut, Kymenlaakson hyvinvointialueen sosiaalipalvelut.

3.4.3 Ohjaamo

Palvelukuvaus: Tietoa, neuvontaa ja ohjausta koulutukseen, työllisyyteen ja hyvinvointiin liittyen. Palvelun tavoitteena on tukea ja ohjata 15–29-vuotiaita nuoria sekä löytää tarvittaessa oikea palvelu.

Palvelun vastuutaho: Työllisyyspalvelut

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Moniammatillinen yhteistyö eri viranomaisten ja toimijoiden, esimerkiksi poliisi, peruskoulu, XAMK, Eduko ja Kulttuuripaja Kulta kanssa.

3.4.4 Uusyritysneuvonta

Palvelukuvaus: Palvelu on tarkoitettu Kouvolassa asuvalle tai seudulle yrityksen perustamista suunnittelevalle henkilölle, joka hakee apua yritystoiminnan käynnistämiseen. Asiakas saa asiantuntijan arvion liikeideastaan, ohjausta liiketoiminnan suunnitteluun ja taloudellisten laskelmien tekemiseen, tietoa rahoitusvaihtoehdoista sekä vastauksia yrittäjyyteen liittyviin kysymyksiin.

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta/työelämää: Valmiuksien riittäessä palvelu johtaa työllistymiseen oman yrittäjyyden kautta. Vaihtoehtoisesti asiakas tunnistaa haasteet/puutteet kielitaidossa, osaamisessa, verkostossa tai rahoituksessa ja työllistyminen/yrittäjyys tapahtuu vasta kun valmius on nostettu riittävälle tasolle. Yrittäjäksi ryhtymisen jälkeen asiakkaalle on käytettävissä Kinnon toimivien yritysten neuvontapalvelut ml. hankinta-asiamiespalvelut ja omistajanvaihdospalvelut

Palvelun vastuutaho: Kouvola Innovation Oy / Kouvolan Uusyrityskeskus

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: TE-toimisto (starttiraha, yrittäjäkoulutukset), pankit ja Finnvera (rahoitus), asiantuntijaverkosto paikallisista yrityksistä, Moona (oleskelulupa-asiat).

3.5 Asumiseen ja vapaa-aikaan liittyvät palvelut

3.5.1 Kansalaisopiston kurssitarjonta

Palvelukuvaus: Kouvolan kansalaisopisto tarjoaa monipuolisesti mahdollisuuksia harrastamiseen, uuden oppimiseen ja itsensä kehittämiseen. Monet opiston kurssit soveltuvat erinomaisesti myös maahanmuuttajille, sillä niille osallistuminen on mahdollista myös puutteellisemmalla kielitaidolla. Kielten keskusteluryhmissä käytetään pääasiassa opiskeltavaa kieltä. Kotoutumisen alkuvaiheeseen sopivat esimerkiksi: tietotekniikan kurssit (esim. tietokoneen käytön perusteet), kielten keskusteluryhmät, muskariryhmät, soitin- ja lauluryhmät, liikunnan kurssit (esim. jooga, pilates, tanssi, kehonhuolto, kuntojumppa), taide- ja kädentaitokurssit (esim. maalaus, keramiikka, valokuvaus), ruokakurssit (esim. eri maiden ruokakulttuurit, viinikurssit).

Palvelun vastuutaho: Kouvolan kansalaisopisto

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta ja työllistymistä: Opintoihin tutustumista matalalla kynnyksellä, oman osaamisen päivittäminen ja lisääminen, sosiaalisten verkostojen sekä paikallisen kulttuurintuntemuksen laajentaminen.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Opiston kurssitarjonta ja ilmoittautuminen: uusi.opistopalvelut.fi/kouvola Opiston nettisivut: kouvolan kansalaisopisto.fi Maahanmuuttaneiden tavoittamisessa monikulttuurikeskus Saaga sekä MOONA ovat tärkeässä roolissa.

3.5.2 Matalan kynnyksen kohtaamispaikka

Palvelukuvaus: Kaikille avoin kohtaamispaikka, vapaa-ajan toiminnan ohjausta, palveluneuvontaa, digineuvontaa, vertaisohjausta, omakielistä ohjausta, retkiä ja tapahtumia, harrastusryhmiä, keskusteluryhmiä, vertaisryhmiä, tutustumiskäyntejä, infotilaisuuksia, työpajoja, muiden toimijoiden päivystysaikoja, Avoinna arkisin klo 10–17. Maksutonta, ei vaadi ilmoittautumista tai rekisteröitymistä. Ei ikärajoja tai kielitaitovaatimuksia.

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta/työelämää: Suomen kielen harjoittelu ja yhteiskuntatietouden lisääntyminen vahvistavat työnhakuvalmiuksia ja omien jatkopolkujen hahmottamista. Toimintaan osallistuminen tukee kotoutumista ja yhteiskuntaan kiinnittymistä, asiakas löytää omia verkostoja ja kokee yhteenkuuluvuuden tunnetta. Eri alojen opiskelumahdollisuuksiin tutustuminen ja omien unelmien ja vahvuuksien kartoittaminen vahvistaa rohkeutta lähteä opiskelemaan muutakin kuin hoiva-avustajaksi.

Palvelun vastuutaho: Monikulttuurikeskus Saaga ry

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Kymenlaakson hyvinvointialueen sosiaalipalvelut, kaupungin kotoutumispalvelut, VOK, Moona, oppilaitokset, TE-palvelut.

3.5.3 Nuorisopalveluiden vapaa-ajan toiminta

Palvelukuvaus: Nuorisopalvelut järjestää nuorille vapaa-ajan toimintaa. Nuorisopalveluilla on 10 NuortenTaloa eri puolilla Kouvolaa. NuortenTaloilla 11–17-vuotiaat (NuortenPaikka 11–28-vuotiaat) nuoret voivat tavata kavereitaan ja viettää aikaa turvallisessa ympäristössä sekä saada ohjausta ja neuvontaa. Keskustan NuortenPaikassa on aikuistuville ja nuorille aikuisille suunnattu ilta torstaisin. Harrastuskerhot tarjoavat maksuttomia harrastuksia, esim. keilaus. Koulujen loma-aikoina toteutetaan retkiä ja leirejä.

Palvelun vastuutaho: Nuorisopalvelut

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Moniammatillinen yhteistyö eri viranomaisten ja toimijoiden, esimerkiksi poliisi, peruskoulu, XAMK, Eduko ja Kulttuuripaja Kulta.

3.5.4 Kulttuurinen nuorisotyö

Palvelukuvaus: Nuorisopalvelut tarjoaa monipuolista ja maksutonta musiikki- ja kulttuuritoimintaa 11–28 –vuotiaille nuorille. Kulttuurinen nuorisotyö on taiteen ja kulttuurin voimin tehtävää nuorisotyötä, jota toteutetaan NuortenPaikassa sekä alueellisesti. Erilaisissa tapahtumissa nuorilla on mahdollista päästä toteuttamaan kulttuurisia unelmiaan ja saada esiintymiskokemusta musiikki- ja bänditoiminnan, graffititaiteen ja nuortenteatterin puolelta

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta/työelämää: Tuetaan nuorten kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta yhteiskunnassa.

Palvelun vastuutaho: Nuorisopalvelut

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Moniammatillinen yhteistyö eri viranomaisten ja toimijoiden, esimerkiksi poliisi, peruskoulu, XAMK, Eduko ja Kulttuuripaja Kulta.

3.5.5 Terveydenhoidon sairaanhoitajan palvelut

Palvelukuvaus: Perustietoa julkisesta terveydenhuollosta, ohjausta ja neuvontaa. Kiintiöpakolaisille: terveystarkastus, maahantulokokeet, rokotusten selvittäminen ja aloitus, ohjaus hammashoidon palveluihin. Neuvolapalvelut lapsille ja raskaana oleville. Terveyskasvatus. (STM:n ohjeen 2009/21 mukaan). Oleskeluluvan saaneet turvapaikanhakijat: Terveyspapereiden tilaaminen vastaanottokeskuksesta, kuntainfo, rokotusten selvittäminen ja jatkaminen, ohjaus hammashoidon palveluihin. Neuvolapalvelut lapsille ja raskaana oleville. Terveyskasvatus. Sovitut asiakastapaamiset tulkkeja käyttäen, akuutit sairastapaamiset, moniammatillinen yhteistyö kotikäynneillä asiakkaan tilanteen arvioimiseksi ja hoidolliset kotikäynnit.

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta/työelämää: Terveys ja hyvinvointi ovat tärkeä osa kotoutumisprosessia. Onnistunut kotoutuminen ja tunne osallisuudesta ehkäisevät syrjäytymistä sekä kaventavat hyvinvointi- ja terveyseroja.

Palvelun vastuutaho: Kymenlaakson hyvinvointialue

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Laaja-alainen yhteistyö terveys- ja sosiaalipuolen kanssa sekä moniammatillinen yhteistyö työyhteisön sisällä.

3.5.6 Kirjastokäytön opastus sekä monikielinen kirjakokoelma

Palvelukuvaus: Kirjastonkäytön opastus antaa perustiedot kirjaston käyttöön. Monikielinen kirjakokoelma: harvinaisten kielten kokoelma, kirjat tilataan Helsingistä antaa mahdollisuuden lainata kirjallisuutta omalla äidinkielellään.

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta/työelämää: Osa käyttää kirjaston aineistoa ja tiloja esim. opinnoissaan.

Palvelun vastuutaho: Kouvolan kaupunginkirjasto/pääkirjasto

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Kotoutumiskoulutus ja suomen kielen opetus.

3.5.7 Lastenhoito ja kerhot

Palvelukuvaus: Lasten iltaparkit 1-9v. lapsille (maksuton hoito 2 tuntia Mielakan ja Lehdokin seurakuntakodeissa). Perhekerhossa vietetään aikaa yhdessä, kahvitellaan, hiljennytään hetkeksi. Päiväkerhot 2–6-vuotiaille, kirkkomuskarit, koululaisten iltapäiväkerhot, perheleiri, retket, koululaisten kesäkerho, Pikku helppi (maksuton lastenhoitoapu noin kaksi tuntia kerrallaan perheen kotona tai Mielakan seurakuntakodilla)

Palvelun vastuutaho: Kouvolan seurakunta varhaiskasvatus

3.5.8 Diakonia

Palvelukuvaus: Taloudellinen avustus, lahjakortit kauppaan, taloudellisen tilanteen kartoitus, opiskelijoille stipendiaavustus opiskeluun, vähävaraisten lapsiperheiden lapsen harrastuksen tukeminen Tukikummi rahaston kautta, käytettyjä tietokoneita opiskelijoille. Kotikäynnit, henkinen tuki. Maahanmuuttajien retkipäivä kesällä.

Palvelun vastuutaho: Kouvolan seurakunta diakoniatyö

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Saaga, Moona, MLL

3.5.9 Ystäväksi maahanmuuttajanaiselle -toiminta

Palvelukuvaus: Maahanmuuttaneille naisille tarjotaan lähistöllä asuvia, suomea puhuvia ystäviä, joiden kanssa harjoitella suomen puhumista. Leikkipuistoon ja perhekahvilaan lähteminen on huomattavasti helpompaa sellaisen ystävän kanssa, joka omalla esimerkillään näyttää, miten erilaisissa tilanteissa toimitaan. Samoin asiointi esimerkiksi ruokakaupassa muuttuu mukavaksi suomea osaavan ystävän kanssa.

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta/työelämää: MLL tiedottaa vapaaehtoisia maahanmuuttajille tarkoitetuista kursseista ja opinnoista ja vapaaehtoiset neuvovat maahanmuuttaneita naisia opiskelu- ja työmahdollisuuksista.

Palvelun vastuutaho: Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kaakkois-Suomen piiri ry

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Moona, Saaga, some, järjestöt, VOK, yhteistyöverkostot.

3.5.10 Perhekummitoiminta

Palvelukuvaus: Perhekummi kulkee pikkulapsiperheen rinnalla mukana arjessa, vanhemmuutta tukien. Toiminta järjestetään perheen kotona tai perheen haluamassa paikassa.

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta/työelämää: Tuki ennaltaehkäisee suurempia ongelmia. Ja perhe saa tukea ja voimavaroja.

Palvelun vastuutaho: Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kaakkois-Suomen piiri ry

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Moona, Saaga, some, järjestöt, VOK, yhteistyöverkostot.

3.5.11 Kaveritoiminta ja heppakaveritoiminta

Palvelukuvaus: Kaveritoiminta on suunnattu 6–17 vuotiaille lapsille ja nuorille, joilla ei ole esim. mielekästä tekemistä vapaa-ajalla, ei ole juttukaveria, taustalla voi olla koulukiusaamista tai lapsella on muita harmeja elämässään. Toiminta suuntautuu kodin ulkopuoliseen tekemiseen. Heppakaveritoiminnassa tavataan tallilla hevosta hoitaen.

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta/työelämää: Lapsen itsetunto paranee, hän saa mielekästä tekemistä ja hänen sosiaaliset taitonsa vahvistuvat.

Palvelun vastuutaho: Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kaakkois-Suomen piiri ry

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Some, Nuorten Matala, perheiden sosiaalityö, koulujen oppilashuolto ja yhteistyöverkostot

3.5.12 Eroauttamien

Palvelukuvaus: Toimintaa ovat lasten erovertaisryhmät, perhesatamat, perheluotsit (eroperhettä tukevia vapaaehtoisia), erovanhempana keskustelutuki, uusperheneuvonta. Toteutamme myös eroja ja huoltajuuskiistoja ennaltaehkäisevää toimintaa. Tarjoamme matalan kynnyksen palveluita, joista ei tehdä sosiaali- ja terveysalan asiakaskirjauksia. Toimintaa on kouluilla, perhesatamissa ja toimistollamme.

Jatkopolku palvelusta kohti koulutusta/työelämää:

Palvelun vastuutaho: Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kaakkois-Suomen piiri ry

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Some, perheiden sosiaalityö, koulut ja koulujen oppilashuolto ja yhteistyöverkostot

3.5.13 Lukumummi ja -vaaritoiminta

Palvelukuvaus: Lukumummit ja -vaarit käyvät koululla omien mahdollisuuksiensa mukaan, noin kerran viikossa. He lukevat kirjaa yhdessä niiden oppilaiden kanssa, jotka tarvitsevat lisätukea lukemiseen. Lukemisen jälkeen keskustellaan lyhyesti luetusta.

Palvelun vastuutaho: Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kaakkois-Suomen piiri ry

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Alakoulut ja koulujen oppilashuolto (koulut tarjoavat tilat ja kartoittavat toiminnasta hyötyvät opiskelijat), yhteistyöverkostot

3.5.14 Parisuhteen ja vanhemmuuden tuki

Palvelukuvaus: Perheitä tuetaan avun hakemiseen ja yksinpärjäämisen kulttuurin vähenemiseen, vertaisuuden merkitys huomioiden. Tarjoamme matalan kynnyksen palveluita, joista ei tehdä sosiaali- ja terveysalan asiakaskirjauksia.

Palvelun vastuutaho: Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kaakkois-Suomen piiri ry

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa: Neuvolat, perheiden sosiaalityö, koulujen oppilashuolto, yhteistyöverkostot

3.5.15 Suomen kielen kerho ja arjen apuna -toiminta

Palvelukuvaus: Suomen kielen kerho. näiden tapaamisten yhteydessä lyhyitä toiminnallisia hetkiä, jotka tukeva psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Arjen apua ja ystävä-/tukihenkilötoimintaa.

Palvelun vastuutaho: SRP, Kuusankosken osasto

4 Kotoutumisohjelman päivittäminen, viestintä ja seuranta

4.1 Ohjelman päivittäminen

Kotoutumisohjelman palveluita päivitetään ja kehitetään jatkuvasti palvelutarpeen muuttuessa pyrkien kaupunkistrategian, kansainvälisyysohjelman sekä kotouttamisohjelman tavoitteisiin.

Kunnalla on vastuu kotoutumisen edistämisen suunnittelusta, kehittamisestä ja seurannasta paikallistasolla. Kotoutumisen edistämisen suunnittelua varten laaditaan vuoden 2026 alussa voimaan tuleva erillinen suunnitteluasiakirja, josta kunnan tulee raportoida ELY:lle vähintään kahden vuoden välein.

Kotoutumisohjelmaa kuvaava asiakirja päivitetään jatkossa voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti ja tuodaan päätöksentekoon hallintosäännön mukaiselle toimielimelle. Voimassa olevan hallintosäännön mukaisesti kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa tarkoitettujen kotoutumista edistävien toimenpiteiden järjestämisestä vastaa kaupunginhallitus. 1.1.2025 voimaan tulevan hallintosäännön mukaisesti kotoutumisen lainsäädännön edellyttämien toimien järjestämisestä vastaa elinvoima- ja työllisyysjaosto.

4.2 Ohjelmasta viestiminen

Kotoutumisohjelman palveluista viestitään aktiivisesti maahanmuuttotoimijoille sekä maahanmuuttaneille selkokielellä monikanavaisesti kouvola.fi –nettisivulla, kaupungin sosiaalisen median kanavissa sekä maahanmuuttajien ohjaus ja neuvonta Moonassa sekä verkostoyhteistyön kautta. Kotoutumisohjelman sisältö muokataan selkokieliseksi sekä monikielisiksi käyttäjille suunnatuksi palvelukartaksi.

4.3 Seuranta

Palveluiden riittävyyttä ja tarkoituksenmukaisuutta seuraa maahanmuuttaneita kuullen ja osallistaen kotoutumisen ja maahanmuuton yhteistyöryhmä.

Lisätietoja: Kaisa Spies, kansainvälisen työn koordinaattori kaisa.spies@kouvola.fi